

אהת שאלתי

למדתי נענית ונהנית

נח ובני דורו

בפרשת השבוע אנו קוראים על נח, שהתורה מעידה עליו בתחילת הפרשה, שהיה 'איש צדיק תמים'. חז"ל (במסכת סנהדרין דף קח ע"א) נחלקו בביאור המילה 'בדרתיו', רבי יוחנן סובר שרק ביחס לבני דורו היה צדיק תמים, ואילו היה חי בדורות אחרים לא היה נחשב, ואילו ריש לקיש סובר שהתורה מלמדת אותנו במילה זו שאם בדורו הרשע הוא היה צדיק תמים, כל שכן שהיה נחשב לצדיק תמים בדור טוב יותר.

בעומדנו על דמותו של נח, אי אפשר שלא לשאול לפרש הנהגותיו של נח, **מדוע לא התפלל נח על בני דורו שישובו בתשובה? מדוע לא נהג כפי שפעל אברהם שהתפלל על אנשי סדום? אולי היה יכול למנוע מהעולם את המבול הנורא שהשמיד כל חלקה טובה.**

אור החיים מבאר שנח כלל לא ניסה לבטל את המבול, משום שהבין מדברי הקב"ה ומציוויו לבנות תיבה, שחפץ הקב"ה להכחיד את דור המבול, ואינו מעוניין להשאירם בעולם, שהרי אמר לו הקב"ה: "קֶץ כָּל בָּשָׂר... וְהִנְנִי מִשְׁחִיתֶם". זאת בניגוד ליחס הקב"ה לאנשי סדום, שלמרות שאמר לאברהם "זַעֲקֵת סֹדֶם וְעַמּוֹרָה כִּי רָבָה וְחַטָּאתָם כִּי כְבֹדָה מְאֹד" (לקמן יח, כ), הותיר לו פתח להתפלל עליהם, באמרו "אֲרַדְּהָ נָא וְאֶרְאֶה הֲכַצַּעְתָּהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ כָלֵה" (לקמן יח, כא). ניתן להוסיף לכך את שיטתו של 'עיון יעקב', שכותב שנח ידע שאנשי דור המבול חטאו בגזל שהינו חטא חמור, שגם תפילה אינה מועילה למחול עליו, הואיל והגזלן נדרש להשיב את הגזלה תחילה, כחלק מתהליך החזרה בתשובה שלו עוד טרם התפילה, ואנשי דורו לא התכוונו לעשות זאת.

לשיטת רבינו בחיי, כדי שהעולם יינצל, היה צורך בעשרה צדיקים שבזכותם לא יהיה מבול, כפי שמצינו שאברהם חדל מלהתפלל על אנשי סדום, כשהבין שאין שם עשרה צדיקים (לקמן יח, כז). נח ידע שהוא ובני משפחתו מונים לכל היותר שמונה (נח, אשתו, שלושת בניו ונשותיהם), ואין בכל הדור עשרה צדיקים שבזכותם ניתן למנוע את המבול.

ישנה גישה נוספת, הסוברת שדרכו של נח היתה שונה מזו של אברהם. בעוד אברהם דגל בהפצת שמו של הקב"ה בעולם, ופרסם זאת בכל דרך ובכל מקום, כפי שנקרא בפרשה הבאה, נח פעל באופן שונה. נח דאג לעבוד את הקב"ה בעצמו, ללא מפריעים וללא השפעה על הסובב אותו. כפי שמבאר כתב סופר על הפסוק "וַיִּחַל נֹחַ אִישׁ הַאֲדָמָה" (לקמן ט, כ), שבתחילת דרכו התבודד נח והיה פרוש מבני דורו, כדי לקנות שלימות בעבודת ה'. פרישות זו גרמה לו, שלא השגיח בבני דורו, ויתכן שאף לא הבחין במצבם הרוחני. וכך מבאר גם רבי שלמה גאנצפריד, בביאורו אפיריון את המילים בתחילת פרשתנו "אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ". נח התבודד לעצמו וכל עסקיו היו רק עם הקב"ה.

הרי לנו דרך נוספת בעבודת ה', דרכו של נח, בשונה מזו של אברהם.